

Bu rapor, Türkiye'deki OCHA misyonu tarafından insani yardım alanında çalışan ortaklar ile işbirliği içinde hazırlanmıştır ve Türkiye'deki insani durum ve deprem sonrası müdahale çalışmalarını kapsamaktadır. Rapor, 30 Mart-6 Nisan 2023 tarihlerini kapsamaktadır.

ÖNE ÇIKAN HUSUSLAR

Uluslararası yardım ağı INARA, Kahramanmaraş'taki gayri resmi bir yerleşim yerinde Türk vatandaşlarına ve Suriyeli mültecilere mobil sağlık hizmeti veriyor. ©UNOCHA/Ahmad Abdulnafi

- Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD), 6 Şubatta meydana gelen depremlerde hasar gören **altı ilin daha afet bölgesi** ilan edildiğini açıkladı. AFAD yaptığı açıklamada, Bingöl, Kayseri, Mardin, Tunceli, Niğde ve Batman illerinde bulunan yerleşim yerlerinde hasar gören binalar olduğunun tespit edildiğini ve bu yerlerin devlet yardımı almak için uygun bulunduğunu bildirdi.
- İçişleri Bakanlığı 5 Nisan tarihinde yaptığı açıklamada, depremden etkilenen bölgede **345 çadır kent** ve **305 konteyner kent** kurulduğunu, **2,6 milyon kişinin** çadır kentlerde ve yaklaşık **79 bin kişinin** konteyner kentlerde barındığını bildirdi. Buna ek olarak Bakanlık, **1,6 milyondan fazla kişiye** 10.000 Türk Lirası (519\$) tutarında **destek ödemesi** yapıldığını belirtti.
- AFAD, çok sayıda kişinin **depremden etkilenen bölgeye geri dönmeye** başladığını, bu nedenle diğer illerde kalan kişi sayısında dikkate değer bir düşüş olduğunu bildirdi. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, 5 Nisanda yaptığı açıklamada, yıkıcı depremler nedeniyle can kaybının **50.339'a** yükseldiğini bildirdi. Bakan, depremlerde hayatını kaybedenlerin kimliklerinin tespit edilmesinin zaman aldığını, bu nedenle can kaybı sayısındaki güncellemelerin uzun aralıklar ile yapıldığını söyledi.
- Geçici Yerleşim Desteği verilerine göre, tahmini **1,6 milyon kişi**, **gayri resmi yerleşim yerlerinde** ya da hasar gören evlerinin yanında çadır ya da derme çatma barınaklarda **zor koşullar** içinde ve **zaruri hizmetlere sınırlı erişim ile ya da hiç erişimleri olmadan** yaşamaya devam ediyor; dolayısıyla kendilerini toparlama kapasiteleri çok az. İnsani

yardım aktörleri, büyük çapta müdahale çalışması yapmak için gerekli fonlamanın ve operasyonel kapasitenin sınırlı olması nedeniyle bu **savunmasız topluluklara** ulaşmaya ve yardım etmeye öncelik veriyor.

- Sağlık hizmetleri, barınma yerlerinin onarımı, konteynerlere ya da resmi yerleşim yerlerine erişebilmek için aranan nitelikler, okulların yeniden açılması ve belli ilçelerde eğitime ulaşım gibi **önemli bilgilere erişim** depremden etkilenen bölgelerde kritik bir ihtiyaçtır. Bilgiye erişimde zorluk yaşayabilen engelli bireyler, kadınlar ve uzak bölgelerde ve köylerde yaşayan kişiler başta olmak üzere depremden etkilenen kişilere **bilginin iletilmesinin** önemi bu ihtiyaç ile vurgulanmaktadır.
- Özellikle engelli bireyler ve kronik hastalığa sahip kişiler için depremden etkilenen bölgede **sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi** gerekmektedir.
- **Enkaz kaldırma** çalışmalarının yol açtığı **hava kirliliğinin yüksek seviyede** olması endişe veren bir diğer konudur. **Enkaz kaldırma ve asbest** ile ilgili kamusal mesajlar, [Relief-web sitesinde Erken Toparlanma sektörü sayfasında](#) Türkçe ve Arapça dillerinde yer almaktadır.
- İşgücü kaybını önlemek, ekonomik faaliyetleri teşvik etmek, tedarik zincirlerini canlandırmak ve gelir yaratmak için **ekonomik toparlanmanın desteklenmesi** bölgede önemli bir önceliktir.
- BM kuruluşları ve insani yardım ortakları, afetten etkilenen nüfusa acil yardım etmek için Hükümetin öncülük ettiği müdahale çalışmalarını tamamlamaya devam etmektedir.
- Bugüne dek, BM kuruluşları ve insani yardım ortakları, **yaklaşık 770 bin kişiye çadır, İyi Yaşam Ünitesi, araç kiti ve branda dâhil iyileştirilmiş yaşam alanı** sağladı. Tahmini **4,2 milyon kişiye giysi, yemek pişirme malzemesi, termal konfor ürünleri, güvenlik ve emniyet ürünleri ve uyku ürünleri dâhil temel ev eşyası** yardımı yapıldı.
- Sağlık Bakanlığına **4,7 milyon doz aşı ve 16 mobil klinik** sağlandı.
- 2 milyon kişiye su, sanitasyon ve hijyen (WASH) yardımı yapıldı. **1,1 milyon litreden fazla içme suyu ve sanitasyon** için kullanılmak üzere **1,7 milyon litreden fazla su** tedarik edildi.
- 15 kuruluş, sıcak yemekler ve aşevleri ile **birinci basamak gıda yardımı** sağlayarak, günde yaklaşık 2,3 milyon kişiye ulaşıyor.
- 13 ortak kuruluş, **9234 yararlanıcıya 1,7 milyon ABD doları** değerinde nakit ve kupon yardımı yaptı.
- BM, depremlerden etkilenen 5.2 milyon kişiye yardım etmek için 1 milyar ABD doları tutarında **Acil Yardım Çağrısında** bulundu. 6 Nisan itibariyle çağrının sadece % 28'ine tekabül eden 283 milyon \$ tutarında fonlama sağlandı.

9,1M

kişi doğrudan etkilendi

4M

okul çağındaki çocuk etkilendi

2,3M

kişiye her gün pişmiş yemek verildi

2M

kişiye WASH yardımı yapıldı

770bin

kişiye iyileştirilmiş yaşam alanı sağlandı

GENEL DURUM

3 Nisan Pazartesi günü AFAD, altı ilin daha afet bölgesi olarak ilan edildiğini açıkladı. AFAD, Bingöl, Kayseri, Mardin, Tunceli, Niğde ve Batman illerinde bulunan yerleşim yerlerinde hasar gören binaların tespit edildiğini ve bu yerlerin belli bazı devlet yardımlarını almak için uygun bulunduğunu bildirdi. Bu illerde yapılan hasar tespit çalışması sonucunda bazı binaların hafif, orta ya da ağır derecede hasar gördüğü belirlendi.

Türk Hükümeti, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ile koordinasyon içinde ve Türk Kızılayının desteği ile deprem afeti sonrasında müdahale çalışmalarını yürütmeye devam etmektedir. Uluslararası insani yardım kuruluşları, afetten etkilenen nüfusa acil yardım sağlanması için Türk Hükümetinin çalışmalarını desteklemektedir.

T.C. İçişleri Bakanlığı, depremden etkilenen bölgede 345 çadır kent ve 305 konteyner kent kurulduğunu, 2,6 milyon kişinin çadır kentlerde ve yaklaşık 79 bin kişinin konteyner kentlerde barındığını bildirdi. Buna ek olarak Bakanlık, 1,6 milyondan fazla kişiye 10.000 Türk Lirası (519\$) tutarında destek ödemesi yapıldığını belirtti.

Uluslararası sivil toplum kuruluşu ACTED, Kahramanmaraş'taki gayri resmi yerleşimlerde barınan Türk vatandaşlarına ve Suriyeli mültecilere kumanya, bebek kitleri, hijyen kitleri ve mutfak setleri dağıtıyor. ©UNOCHA/ Leszek Barczak

Geçici Yerleşim Sektörü ortakları, depremlerden etkilenen bölgede bulunan geçici yerleşim yerlerinde barınan tahmini 1,6 milyon kişinin gayri resmi yerleşimlerde yetersiz koşullarda yaşadığını ve zaruri hizmetlere erişimlerinin sınırlı olduğunu tespit etti. Şu anda çoğunlukla çadırlarda ve derme çatma barınaklarda yaşayan bu kişilerin pek çok ihtiyacı bulunmasına rağmen gerekli kaynaklara sahip değildiler. Büyük çapta bir yardım yapmak için gerekli operasyonel kapasitenin ve fonlamanın sınırlı olması nedeniyle insani yardım ortakları, hükümetin liderlik ettiği müdahale çalışmalarını tamamlayarak bu en savunmasız durumdaki nüfuslara ulaşmaya ve çok ihtiyaç duydukları yardımı götürmeye öncelik vermektedir.

Barınma, su, sağlık, sanitasyon ve hijyen hizmetlerine yönelik ihtiyaç hala çok yüksektir. Sağlık sektörü, depremden etkilenen bölgede su kanallarında dezenfeksiyon işlemlerinin sınırlı kalması ve uyuz, bitlenme, kusma, ishal ve zatürre vakalarında artış olmasına dair endişeleri dile getirdi. Buna ek olarak, çocuklar, kadınlar, ergen çağındaki çocuklar, yaşlılar ve engelli bireyler dahil en fazla risk altında olan grupların korunması için daha fazla özenin gösterilmesi ve ek kapasitelerin olması gerekmektedir.

İnsani Yardım Faaliyetlerinde Kadının Güçlenmesi Çalışma Grubu (WEHA) tarafından bu hafta içinde düzenlenen bilgi paylaşımı amaçlı sanal toplantıda, çeşitli illerde toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadının güçlenmesi alanında çalışan 60 kadın örgütü ve sivil toplum kuruluşundan temsilci Türkiye Deprem Koordinasyonu yapısı hakkında bilgi edildi. Bu etkinlik, BM'nin yerleşme çalışmalarını, toplumsal cinsiyet eşitliğine verdiği önemi ve ayrıca afetten etkilenen topluluklara karşı sorumluluğunu desteklemiştir.

Nisan ayının başlarında 13 kuruluş, devam etmekte olan ya da planlanan nakit temelli müdahale çalışmalarına ilişkin bilgi sundu. Bu kapsamda 9234 yararlanıcıya 1,7 milyon ABD doları tutarında nakit ve kupon yardımı yapıldı. Türk Kızılayı, Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu (IFRC) -Dünya Gıda Programı (WFP) tarafından deprem sonrası müdahale çalışmaları kapsamında sağlanacak olan ortak nakit yardımının bu hafta başlatılması bekleniyor. Bu girişim, deprem sonrası yürütülen yardım çalışmaları bağlamında bugüne dek yapılan en kapsamlı insani yardım nakit transfer programıdır.

İNSANİ YARDIM MÜDAHALESİ

Eğitim

İhtiyaçlar:

- Eğitimin yeniden başlatılması sürecinin sorunsuz geçmesini desteklemek için, öğrenme alanları ve öğretmenler için konaklama yerleri olarak kullanılmak üzere konteynerler ya da prefabrik okulların temin edilmesi ve hafif hasar gören 2.533 okulda rehabilitasyon yapılması çok önemlidir.
- Çoğu okul hasar gördüğü ya da tamamen yıkıldığı için, psikososyal destek sağlanması ve öğrencilerin derslere yetişmesi için güvenli geçici öğrenme alanlarının temin edilmesi gereklidir.
- Özellikle kırsal alanda öğrencilerin ve çocukların köylere gidip gelebilmesi için ulaşım sağlanması gereklidir.
- Öğrenciler ve öğretmenler için eğitim malzemelerinin dağıtılması gereklidir.

4M

afetten etkilenen okul
çağındaki çocuk sayısı

Yardım:

- Bu hafta düzenlenen Eğitim Sektörü Koordinasyon toplantısında Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğü, **Malatya'nın 8 ilçesinde bulunan 141 okulda** 27 Mart itibariyle eğitimin yeniden başlatıldığını bildirdi. 173 yerde 8. ve 12. sınıf öğrencileri için yetiştirme kursları açıldı. Depremden önce 695 okul bulunan bölgede 7 okul yıkıldı. 10.485 kişi şu

anda okullardan geçici barınma merkezi olarak faydalanıyor. Depremden önce okullara kayıtlı olan 170.000 öğrenciden 50.000'i ilden ayrıldı.

- Hatay İl Millî Eğitim Müdürlüğü 27 Martta okulların açılmasından itibaren %60'dan fazla öğrencinin yani yaklaşık **80.000 öğrencinin 7 ilçede bulunan 296 okulda** verilen **derslere** düzenli olarak katıldığını bildirdi.
- Afet sonrasında depremden etkilenen illerdeki 254 bin öğrenci eğitimini sürdürmek için diğer 71 ile nakledilmişti. Deprem bölgesinden ayrılarak diğer illere gitmiş olan **20 binden fazla öğrenci depremden etkilenen illere geri döndü.**
- Millî Eğitim Bakanlığı depremden etkilenen 10 ilin hepsinde eğitime yeniden başladı. (1 Martta Diyarbakır, Şanlıurfa ve Kilis; 13 Martta Adana, Gaziantep ve Osmaniye ile 27 Martta Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya). Okulların tüm ilçelerde açılması için çalışmalar devam ederken, aşağıdaki ilçelerde örgün eğitim başlatılmıştır.
 - Adıyaman (Kahta, Gerger, Sincik, Samsat ve Çelikhan)
 - Hatay (Yayladağı, Altınözü, Erzin, Reyhanlı, Payas, Dört Yol ve Arsuz)
 - Kahramanmaraş (Andırın ve Ekinözü)
 - Malatya (Arapgir, Arguvan, Kale, Pütürge, Doğanlı, Yazıhan, Darende ve Hekimhan)
- Depremden etkilenen 10 ilde, çadır, konteyner ya da prefabrik okullar kullanılarak **2.026 geçici öğrenme alanında** her düzeyde eğitim vermeye devam edilmektedir.
- Millî Eğitim Bakanlığı, depremden etkilenen bölgede **360.000 kırtasiye seti, 26.000.000 ders kitabı** ve yardımcı kaynak dağıttı.
- Eğitim Sektörü, afetten etkilenen illerde İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve faal olarak çalışan 30 kuruluşun katılımıyla haftalık koordinasyon toplantıları düzenlemektedir. Geçen hafta ve bu hafta düzenlenen toplantılarda Adıyaman ve Malatya İl Eğitim Müdürlükleri, eğitim alanında ilin ihtiyaçlarını, yapılan müdahaleyi ve eksiklikleri paylaştıkları bir sunum yaptılar.

Eksiklikler & Kısıtlamalar:

- Gayri resmi geçici yerleşim yerlerinde ve kırsal alanda/köylerde **eğitim hizmetlerinin olmaması.**
- Depremden etkilenen illerde eğitimin hızla yeniden başlatılmasını desteklemek için gerekli **geçici öğrenme alanlarının** (konteyner, prefabrik okullar) ve öğretmenlerin konaklama ile ulaşımın imkanlarının **sınırlı olması.**
- Eğitim Sektörü üyelerinin, depremden etkilenen illerde en savunmasız durumda olan çocukların ve ergenlik dönemindeki çocukların eğitim ihtiyacına yanıt verebilmesi için gerekli olan **fonlamanın kısıtlı olması.**

Acil Barınma ve Gıda Dışı Malzemeler

İhtiyaçlar:

- Türk Hükümeti, çoğunlukla aynı yardımda bulunan insani yardım ortaklarının desteğiyle, depremlerden etkilenen **4 milyondan fazla kişiye** barınma ve konaklama imkanı sağladı.
 - Afetten etkilenen bölgelerde **2,6 milyondan** fazla kişi çadır kentlerde yaşamaktadır (İçişleri Bakanlığı 06/04/2023).
 - Hükümet tarafından yönetilen yerleşim yerlerinde (Konteyner Kentler) barınan **76.718 kişinin** temel altyapı ve hizmetlere erişimi bulunmaktadır (İçişleri Bakanlığı 06/04/2023).
 - Hükümet/AFAD tarafından yönetilen ve hizmet götürülen yerleşim yerlerinde (resmi yerleşimler) kalan **en az 593,828 kişi** (Yerinden Edilme İzleme Matrisi /Geçici Yerleşim Desteği) hala temel yaşam koşulları içinde ve hizmetlere sınırlı erişim ile çadırdaki yaşıyor. Bu durumdaki kişilere bazı yardımların yapılmış olmasına rağmen, Hükümetin sunduğu seçenekler kapsamında ek destek almayı bekledikleri süre içinde temel ev eşyası yardımına ihtiyaçları var.
 - Yerinden Edilme İzleme Matrisi /Geçici Yerleşim Desteğinin bildirdiğine göre, depremden etkilenen bölgelerde **1.581.850 kişi** hala gayri resmi yerleşim yerlerinde (resmi idare yapısı ya da özel hizmet sunumu olmadan) ya da hasar gören evlerinin yakınlarında kendi imkanlarıyla yerleştikleri derme çatma barınaklarda ve çadırlarda **zor yaşam koşulları içinde ve hizmetlere hiç erişimleri olmadan ya da sınırlı erişim** ile yaşamaktadır. Bazı yardımların yapılmış olmasına rağmen, bu ailelerin hala iyileştirilmiş barınma yerlerine, temel ev eşyalarına ve iyileştirilmiş su ve sanitasyon hizmetlerine ihtiyacı bulunuyor.
- İnsani yardım kuruluşları, özellikle insanların hala çadırdaki kaldığı yerler dâhil olmak üzere, Hükümetin resmi olarak yönettiği ve hizmet sağladığı yerleşim yerlerinde yürüttüğü müdahale çalışmalarına devam eden talepler temelinde destek vermeyi sürdürecektir. Bununla birlikte, fonlamanın ve operasyonel kapasitenin sınırlı kalması nedeniyle, insani yardım kuruluşlarının özellikle gayri resmi yerleşim yerlerinde barınan kişiler dâhil hala çadırdaki kalan en savunmasız durumdaki hanelerin yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve kalabalık yerleşim yerlerinde sıkışıklığın giderilmesi amacıyla bu gruplara ulaşmaya ve yardım etmeye öncelik vermesi gerekmektedir. Bu kapsamda, şehrin

770BİN

kişiyi iyileştirilmiş yaşam alanı sağlandı

çevresinde ve kırsal alanda hasar gören evlerinin yakınına kendi imkanlarıyla yerleşen kişilerin olduğu bölgeler hedef alınmalıdır. Bu hanelerin ve toplulukların şu anda kaynakları çok azdır ya da hiç yoktur ve kendi kendine toparlanma kapasiteleri sınırlıdır.

Yardım:

- Türk Hükümetinin yürüttüğü müdahale çalışmalarına destek olmak amacıyla Barınma Sektörü, **acil barınma ve temel ev ürünlerinin yerinden olan hanelere hızla dağıtılmasını sağlamak** için ilk olarak **Hükümet kurumlarına** (özellikle AFAD'a) **aynı yardım malzemesi sağlamaya** odaklandı.
- Barınma sektörü ortakları, depremden etkilenen toplulukların kendilerini toparlaması için barınma ve yardım sağlayarak Türk Hükümetine destek vermeyi sürdürmeyi amaçlamaktadır. Bunu gerçekleştirebilmek için sektör ortakları, en savunmasız durumdaki kişilere ulaşarak uygun tamamlayıcı yardımları sağlamak ve en çok ihtiyaç duyan kişilere öncelik tanıyarak sınırlı kaynakları en iyi şekilde kullanmak için birlikte çalışmakta ve kademeli olarak **stratejik programlama** yapmaktadır.
- Bugüne dek toplam **56 insani yardım kuruluşu**, Barınma Sektörü aracılığıyla koordinasyon, işbirliği ve raporlama yaparak müdahale çalışmalarına katıldı. Bu kuruluşlar, depremden etkilenen 11 ilin hepsinde acil barınma ve temel ev eşyası yardımı sağladı.
 - 230.400 hane ve yaklaşık **769.536 kişiye** ulaşılarak **çadır, İyi Yaşam Üniteleri, araç kitleri ve branda dâhil olmak üzere iyileştirilmiş yaşam alanları** sağlandı. Bu aynı yardım ürünlerinin çoğu (%95) Türk Hükümetine teslim edildi.
 - 1.257.964 hane ve tahmini **4.201.600 kişiye giysi, yemek pişirme malzemesi, termal konfor ürünleri, güvenlik ve emniyet ürünleri ve uyku ürünleri gibi temel ev eşyası** sağlandı. Bu aynı yardım ürünlerinin çoğu (%81) Türk Hükümetine teslim edildi.
 - Barınma Sektörü ortaklarının en yüksek sayıda haneye ulaştığı ilk üç il Hatay (57.644 hane), Gaziantep (55.317 hane) ve Kahramanmaraş (46.889 hane) oldu.
 - Buna ek olarak, Şanlıurfa ve Adıyaman illerinde 1.595 hane ve yaklaşık **6.380 kişiye** doğrudan nakit yardımı (elden nakit) yapıldı (Temel Ev Eşyası kategorisinde yapılan toplam yardımın % 0,5'i).

Eksiklikler:

Hükümetin toparlanma planı (çadırlardan konteynere ve sonra evlere geçiş) ve ihtiyacın ölçeği göz önüne alındığında, aşağıdaki gruplara yönelik yardımlarda bazı anlaşılabilir **gecikmeler** ve **eksiklikler** olabilir:

- **Konteynerlere taşınmayı bekleyen aileler** (konteyner kentleri): bu aileler muhtemelen ilk aşamada planlanandan daha fazla bir süre çadırdaki kalacaktır.
- Gayri resmi yerleşim yerlerinde **çadırlarda yaşayan** ve hükümet desteği almaya uygun nitelikte olan ancak **resmi barınma ile ilgili düzenlemelere** (resmi olarak yönetilen yerleşim yerleri/devletin diğer düzenlemeleri) **erişmek için bekleyen kişiler**.
- **Gayri resmi yerleşim yerlerinde çadırlarda yaşayan ve resmi barınma ile ilgili düzenlemelere erişemeyen ya da erişim için uygun nitelikte olmayan kişiler**.
- **Gayri resmi yerleşim yerlerinde çadırlarda yaşayan ve** kendi toplulukları ya da destek ağ yapıları içinde, **hasar görmüş evlerinin yakınında kalmayı tercih eden kişiler**.

Kısıtlamalar:

- Özellikle şehrin çevresinde ve kırsal alanda bulunan hasar görmüş evlerinin yakınına ya da **gayri resmi yerleşim yerlerine kendi imkanlarıyla yerleşen** ve barınma/konaklama yardımı için **açık ve erişilebilir yollara** erişimleri olana dek oldukları yerde kalmayı tercih eden ya da bundan başka seçeneği olmayan aileler.
- İnsani yardım kuruluşları **resmi ve hükümetin desteklediği nüfusun parçası olmayan kişiler için giderek daha fazla endişe duymaktadır**.
- **Bu savunmasız ve evsiz nüfusa** gerekli yardımı sağlamak amacıyla, onların **özgül ihtiyaçlarını** izlemek ve **ele almak** için stratejik planlama yapılmaktadır.
- **Gayri resmi yerleşim yerlerine kendi imkanlarıyla yerleşen kişilere nasıl öncelik tanınacağı ve yardım edilebileceğine** dair yetkililere erişim yolu ile iletişim kanalları çok açık değildir.
- Bunun için, toplu olarak yapılan aynı yardımlardan, öncelikleri temel ve hedef alan daha etkili bir programlamaya geçilmesi gerekecektir.

Gıda Güvencesi ve Geçim Kaynakları

İhtiyaçlar:

- OCHA, özellikle Malatya'da hayvan barınaklarına ihtiyaç olduğunu bildirdi.
- OCHA özellikle Hatay ve Adıyaman illerinde süte ihtiyaç duyulduğunu bildirdi.
- AFAD, Hatay için 18.000 gıda sepeti sağlanmasını istedi; sektör ortakları bu konuda çalışmayı sürdürüyor.

2,3M

kişiye her gün pişmiş yemek veriliyor

Yardım¹:

- 15 kuruluş, sıcak yemekler ve aşevleri ile **birinci basamak gıda yardımı** sağlayarak, **günde yaklaşık 2,3 milyon kişiye** ulaştı.
- Türk Kızılayı, AFAD, Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, BM Kuruluşları ve ulusal ve uluslararası STK'lar tarafından gönderilen **376 mobil mutfak** şu anda bölgede faaliyet göstermektedir. Faal durumda mutfakların bulunması durumunda kumanyalar ile gıda yardımı yapılmaktadır. Şimdiye dek, depremden etkilenen 9 ilde (Adana, Kilis, Osmaniye, Malatya, Şanlıurfa, Adıyaman, Kahramanmaraş, Gaziantep, Hatay) **457 bin civarı yararlanıcıya yaklaşık 135 bin kumanya** sağlandı.
- Yaklaşık **609,5 bin yararlanıcıya** ekmek yardımı yapıldı.
- Piyasaların işlediği yerlerde (Şanlıurfa, Hatay, Gaziantep, Kilis, Osmaniye, Kahramanmaraş ve Malatya) nakit temelli faaliyetler aracılığıyla yaklaşık **88 bin kişiye** ulaşıldı.
- Depremden etkilenen illerde yaşayan çoğu kişi geçim kaynaklarını kaybetti. Çiftçilik yapan toplulukların mevsimsel işlerini zamanında gerçekleştirmesine destek olmak çok önemli olduğundan, Gaziantep ve Kilis'te **750 haneye mevsimsel tarım desteği verildi**. Bu çalışma önümüzdeki haftalarda diğer illere de yaygınlaştırılacaktır.

Eksiklikler & Kısıtlamalar:

- Depremler nedeniyle çiftçiler **hayvanlarını, hasatlarını** ve hayvan barınaklarını kaybetti. Mevsimsel işçilerin olmaması kırsal alandaki durumu daha da kötüleştirmektedir.
- Ramazan ayından sonra bazı ortaklar **pişmiş yemek dağıtımına kademeli olarak son vermeyi** düşünmektedir. Sorunsuz bir geçiş yapılması ve eksikliklerin değerlendirilmesi için bir plan yapılmaktadır.
- Bazı faaliyet merkezlerinde ortaklar faaliyetleri rapor etmeye devam etmesine rağmen sahada mevcudiyetleri bulunmamaktadır. Bu durum özellikle koordinasyon açısından zorluk yaratmakta olup, **ortakların faaliyet merkezi düzeyinde mevcudiyet göstermesi teşvik edilmektedir**.
- Nakit ve gıda paketlerinin dağıtımını teşvik etmek için yemek pişirme tesisleri ve temiz suyun mevcut olduğu yerlerin tespit edilmesi gerekmektedir.

Sağlık ve Beslenme

İhtiyaçlar:

- Hatay'ın Antakya ilçesinde kurulan Mersin Çadır Kentinde, hamileliğin üçüncü trimester döneminde olan kadınların dinlenebileceği, yeni doğum yapmış kadınların bebekleriyle birlikte kalabileceği ve emziren anneler için özel bir yer sağlayacak temiz, hijyenik, kuru ve **güvenli bir alan** olarak kullanılmak üzere bir konteynere ihtiyaç vardır.
- Aşı kampanyasının yürütülmesini kolaylaştırmak amacıyla**, Adıyaman'da bir soğuk-zincir tesisi ile birlikte, şehir merkezlerine ve kırsal kesime ulaşan mobil sağlık araçlarına ihtiyaç duyulmaktadır.
- Hatay'daki bir çadır kentte bulunan **kadınlara yönelik sağlık kliniği** için gerekli mali desteğin sağlanması.
- Doğum kontrolü ve gebeliği önleyici yöntemler**.
- Kadınları **şiddet**, cinsel istismar ve sömürü **riskinden korumak** için güvenli alanlar.
- İlaç ihtiyacı**: uzun süreli ve özel tedavi gerektiren hastalıklar için belirli ilaçlar/ tedaviler dâhil ağrı kesiciler ve ateş düşürücü ilaçlar.
- Zaruri hizmetlere, hastalık kontrolü ve su ile sanitasyon hizmetlerine erişim**.

135bin

kişiye ulaşıldı

¹ Veriler, Gıda Güvencesi ve Geçim Kaynakları Sektörünün 5W (Kim, Ne, Nerede, Ne Zaman, Neden) çalışmasından alınmış ve 26 Martta güncellenmiştir. (Raporlayan ortaklar: ACTED, Concern Worldwide, DRC, FAO, GOAL Global-Türkiye, HAYRAT AID, IBC, IHH, IOM, Islamic relief, MWL, Qatar Charity, Save the Children, Hayata Destek, Türk Kızılayı, WATAN, WFP White Hands)

- Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesinde bulunan gayri resmi yerleşim yerlerinde **hijyen kitlelerine, kadın hijyen kitlelerine ve anne ve bebek kitlelerine acil ihtiyaç** duyulmaktadır.
- Yakınlarını kaybeden ve yıkılan yerleşimlerin yanında yaşayan kişiler için psiko-sosyal desteğe ihtiyaç vardır.
- **Beslenme eksikliklerini** ve ihtiyaçlarını belirlemek için depremden etkilenen bölgede insani yardım sağlayabilecek paydaşlar arasında bilinç artırıcı programların düzenlenmesi gerekmektedir.
- Sivil toplum kuruluşları ile yakın işbirliği içinde, bebeklerin ve küçük çocukların beslenmesi ve 6-23 aylık çocukların birincil bakıcılarına danışmanlık sağlanması gibi hizmetleri vermek üzere kamplarda **Anne Çocuk Köşelerinin** kurulması. Bu köşeler emziren anneleri teşvik etmek ve desteklemek için güvenli alanlar olarak hizmet verecektir

Yardım:

- Depremden etkilenen bölgede **134.823** kişiye sağlık hizmeti verildi.
- Sağlık Bakanlığına 5 milyon ABD dolarından fazla değerinde **4.600.000** doz aşı ve soğuk zincir ekipmanı sağlandı.
 - Tetanoz ve difteri (2,000,000 doz), MMR (400,000 doz), OPV (1,200,000 doz), Kuduz (50,000 doz), Kuduz immünglobulini (50,000 doz), and Hepatit B (900,000 doz) aşıları sağlandı.
- Sağlık Bakanlığına bu hafta ayrıca 50.000 doz İnsanlar için Kuduz Aşısı ve 50.000 doz İnsanlar için Kuduz Antikor teslim edildi; böylece Bakanlığa verilen toplam aşı dozu 4.700.000'ye ulaştı.
- Depremden etkilenen bölgede **9 Acil Durum Tıbbi Ekibi (EMT)** faal durumdadır; bunlar arasında:
 - Hatay: 4 Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi (UMKE) ve Alman Askeri Ekibi, ve
 - Sağlık Bakanlığı tarafından yönetilen 4 uluslararası ekip yer almaktadır.
- Bugüne dek bölgeye **42 acil durum tıbbi ekibi** gönderildi ve bu ekipler **71.524 konsültasyon** gerçekleştirdi.
- Sağlık Bakanlığına **16 mobil klinik** sağlandı.
- Doğum yapan kadınlara doğum sonrası **6.600 doğum kiti** sağlandı.
- **5.384 aileye** (yaklaşık **21.536 kişi**) hijyen malzemesi sağlandı.
- Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Türkoğlu ilçelerinde **1.615 hijyen kiti** dağıtıldı.
- Bugüne dek, **psikososyal destek veren 1.202** saha personeli "**Uzmana Sor**" seansları ile eğitim aldı (Sağlık Bakanlığından 545 personel ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığından 657 personel).
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı Kahramanmaraş İl Müdürlüğünde çalışan **100 kişi personelin esenliğine yönelik** düzenlenen oturuma katıldı.
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı psikososyal destek ekibinde görevli **1.476 personel "Çocuklar için Psikolojik İlk Yardım"** konusunda eğitim aldı.
- Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Türkoğlu ilçelerinde çocuk dostu olan üç alanda **çocuklara ve ergen dönemindeki çocuklara yönelik psiko-sosyal destek (PSD) faaliyetleri** gerçekleştirildi. Türk vatandaşları ve mülteciler için PSD oturumları düzenlendi. Buna ek olarak, bu çocuk dostu alanlara PSD kiti (dinlenme/eğlenme) ve PSD kolaylaştırıcılarına özel kitleler sağlandı.
- Hatay'da bulunan **Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık çalışanlarının konaklaması** için 60 çadır sağlandı.

Sağlık ve Beslenme Sektörünün geçen haftalarda bildirdiği gibi:

- Depremden etkilenen bölgede **5 statik hizmet birimi** ve **9 mobil erişim ekibi** hizmet vermektedir.
- Sağlık Bakanlığına bağlı 10 il Sağlık Müdürlüğüne Kurumlar Arası Üreme Sağlığı Kitleri dağıtıldı (anne ve yeni doğan ölüm /hastalık oranlarını azaltmak, doğum ile ilgili komplikasyonları yönetmek, istenmeyen gebelikleri önlemek ve cinsel yolla bulaşan hastalıkları önlemek/tedavi etmek amacıyla **26 metrik ton üreme sağlığı ilacı**, ekipman ve gerekli diğer malzemeler sağlandı).
- Sağlık Bakanlığına uyuz ve bitlenme için tedaviler ve laboratuvar reaktifleri dahil olmak üzere **23 ton travma ürünü** ve **tıbbi malzeme** sağlandı.
- Hijyen kiti, tıbbi malzemeler, gıda, gıda dışı malzemeler, giysi ve barınma ürünleri dâhil olmak üzere **344.758 adet malzeme** dağıtıldı.
- **5.500 kişiye** cinsel ve üreme sağlığı hizmeti verildi.
- **Ruhsal sağlık ve psikososyal destek** ile ilgili 4.647 katılımcının olduğu 68 faaliyet gerçekleştirildi.
- Hatay'daki bir çadır kentte bulunan kadın sağlığı kliniği için sağlık malzemeleri temin edildi.
- **Kadınlara ve diğer savunmasız bireylere yönelik şiddetin önlenmesi ve cinsel sağlık ve üreme sağlığı** ile ilgili koordinasyon çalışmalarında/hizmetlerde il sağlık müdürlüklerine destek olmak için **9 mobil erişim ekibi** ve **10 çadır** sağlandı.
- Diğer illere taşınan depremezdeleler için **12 statik hizmet birimi** sağlandı.
- Adıyaman İl Sağlık Müdürlüğü için **1 kiralık araç** sağlandı.
- Kahramanmaraş'ta Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık çalışanlarının konaklaması için **10 çadır** sağlandı.
- Adıyaman'da Üniversite Hastanesi personelinin konaklaması için **40 konteyner** sağlandı.

- Risk İletişimi ve Toplum Katılımı (RCEE) ekibi, Sağlık Bakanlığına bağlı Sağlıkın Teşviki Daire Başkanlığı ile işbirliği yaparak **sağlık ile ilgili mesajlar** hazırladı.
- 8 temel üniteden oluşan **2017 Kurumlar Arası Acil Sağlık Kiti** temin edildi. Her ünitede üç aylık bir sürede 1.000 kişilik bir nüfus için gerekli olan temel ilaçlar ve tıbbi cihazlar (sarf malzemeleri ve ekipman) yer almaktadır.
- Akut Sulu İshal (AWD) salgınına karşı hazırlıklı olmak için önlemler alınması; Akut Sulu İshal salgınından etkilenebilecek tahmini 60.000 kişiyi bir ay boyunca tedavi edebilmek üzere, beş ilde sağlık hizmeti veren birimlerde **AWD kitlerinin** (alt düzey periferik kitler ve toplum düzeyinde kitler) **önceden hazır edilmesi**.
- LÖSEV deprem yardımı mobil projesi kapsamında **11.000 kanser ve lösemi hastası** tedavi gördü ve hastaların aile fertlerinden oluşan **28.456 kişi** Türkiye genelinde çeşitli yerlere tahliye edildi.

Eksiklikler & Kısıtlamalar:

- **Sağlık sektöründe**, özellikle üreme sağlığı alanında çalışan **ortak sayısının az olması**.
- Sağlık teşvik ve/veya savunuculuk programlarını yürütme imkanlarının sınırlı olması.
- **Köylerde ve uzak yerlerde yaşayan kişilerin** sağlık hizmetlerine erişimde yaşadığı zorluklar; ve hizmetler ile bilgilendirmenin olmaması.
- **Aile hekimlerinin köyleri ziyaret etmemesi**.
- Hastanelerde hizmetlerin sınırlı olması ve bazı bölümlerde uzmanlaşmış doktor bulunmaması. Acil servis birimleri faal olmasına rağmen, üçüncü basamak sağlık hizmetleri mevcut değildir ve ameliyat odaları sınırlı sayıdadır.
- **Ciddi sağlık sorunları olan kişiler, engelli bireyler, bekar ebeveynler ve risk altındaki çocuklar** en savunmasız gruplardır.
- Sağlık çalışanlarının bildirdiğine göre, Malatya'da Afgan ve Suriyeli mülteciler için ayrılan bir kampta **aşı, ilaç ve üreme sağlığı** hizmetleri bulunmamaktadır.
- **Engelli bireyler** ve kronik hastalığa sahip kişiler için **ilaç olmaması**.
- Enkaz temizleme ve su kanallarının dezenfeksiyon işlemleri gibi **belediye hizmetlerinin olmaması**.
- Cilt hastalığı ve enfeksiyonu olan kadınlar için **hijyen kiti olmaması**.
- Enkaz kaldırma işlemlerinin neden olduğu **yüksek seviyede hava kirliliği**.
- **Uyuz ve bitlenme** vakalarında artış.
- Kahramanmaraş'ta kayda değer sayıda **kusma ve ishal** vakası ile üç **zatürre** vakası bildirildi.
- Saha değerlendirmelerine göre bebeklerde ve küçük çocuklarda (2 yaşından küçük çocuklar) beslenme eksiklikleri ve ihtiyaçları gözlemlenmektedir.

*Bu sektör ile ilgili çalışan ortaklar arasında Concern Worldwide, Doctors Worldwide Türkiye, LÖSEV (Lösemili Çocuklar Vakfı), IOM (Uluslararası Göç Örgütü), Inara International, IPPF, UNOCHA, Project HOPE, Malatya SAM, Save the Children, SGDD-ASAM, Hayata Destek, People in Need, UNFPA (BM Nüfus Fonu), BM Mülteci Örgütü, UNICEF, YAHA ve WHO (Dünya Sağlık Örgütü) yer almaktadır.

Koruma

İhtiyaçlar:

- **Koruma ile ilgili riskleri önlemek ve azaltmak** amacıyla toplulukların kapasitelerini güçlendirmek için, topluluk üyelerinin mevcut haklar ve hizmetler hakkında düzenlenen **bilinç artırıcı faaliyetlere daha fazla erişime** ihtiyacı vardır. Benzer şekilde, yerleşim yerlerinde toplum temelli koruma faaliyetlerine ayrılmış alanlar oluşturulmalıdır zira bu alanlar topluluklar ve hizmet sağlayıcılar arasındaki işbirliğinin teşvikine yardımcı olabilir. **Kadınlara**, kız çocuklarına ve diğer risk altındaki gruplara yönelik **şiddet mağdurlarının ihtiyaçlarının karşılanması** için bütüncül ve entegre programlama çok önemlidir ve gereklidir. Koruma risklerine karşı önlem almak ve bireylerin özerklik ve özgüven duygusunu yeniden hissetmesine yardımcı olmak için bu programlarda koruma, psiko-sosyal destek ve geçim kaynakları desteğini birleştiren hizmetler yer almalıdır. Kahramanmaraş ve Hatay bu bakımdan coğrafi önceliğe sahiptir.
- **Ergenlik dönemindeki çocukların**, giderek **uzmanlaşmış koruma yardımına** ve güvenli alanlara gerek duyan bir grup olduğu belirlendi. Daha küçük çocuklara kıyasla ergen çağındaki çocuklar, deprem sonrasında yaşanan zorlukların daha çok farkındalar ve yükseköğretime erişme hususunda geleceğe yönelik kaygı duymaktadırlar.

22,9bin

Bireyin özel ihtiyaçları/hassasiyetleri olduğu değerlendirildi ve koruma ihtiyaçları tespit edildi

Yardım:

- Mart 2023 itibariyle depremden etkilenen bölgelerde **kadınlara, kız çocuklarına ve risk altındaki diğer gruplara yönelik şiddet** ile ilgili **önleme, azaltma ve müdahale** faaliyetleri çeşitli kapasiteler ile sürdürülmektedir. Malatya ve Kahramanmaraş illerinde müdahale çalışmalarının artırılması için daha fazla desteğe ihtiyaç duyulmaktadır. Yüksek

risk içeren durumdaki kişilerin kadın sığınma evleri, acil sağlık hizmetleri ya da kolluk birimleri gibi ilgili hizmetlere erişmesini kolaylaştırmak için sektör üyeleri, koruma hizmetleri kapsamında Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri gibi ilgili kamu hizmet sağlayıcıları ile yakın işbirliği yapmaktadır.

- Koruma Sektörü, bu sektöre ilişkin müdahale çalışmalarının standartlaştırılmasını desteklemek için rehber bilgiler ve yönlendirme araçlarını paylaşma hazırlığı içindedir. Sektör üyeleri, depremden etkilenen bölgelerde koruma ile ilgili müdahaleleri kademeli olarak belirleyip başlattığı için bu girişimin zamanlaması stratejiktir.
- Sektör üyelerinin Toplum Katılımı ve topluluklar ile iletişim kapsamındaki faaliyetlerini ve araçlarını derlemek için sektörler arası bir girişim olan Toplum Katılımı Haritalama Çalışması başlatıldı. Toplulukların mevcut katılım kapasitesinin belirlenmesine yardımcı olacak bu çalışmaya şimdiye dek 25 kuruluştan bilgi geldi. Bu girişim sayesinde sektörler, topluluklar ile karşılıklı iletişimi geliştirmek ve tespit edilen bilgi ihtiyaçları temelinde toplulukların bilgiye erişimlerini kolaylaştırmak için mevcut kapasitenin üzerine inşa edebilecektir.

Eksiklikler & Kısıtlamalar:

- Önleme, azaltma ve müdahale çalışmalarında kaliteli hizmetlerin artırılması için hizmet sağlayıcılarına ve insani yardım kuruluşlarına etkili şekilde destek vermek üzere ele alınması gereken alanlar şunlardır: teknik kapasite geliştirme fırsatlarına erişimin artırılması, toplumsal cinsiyet temelli şiddet vakalarının yönetiminde beşeri ve mali kaynaklar, nakit temelli müdahaleler, psiko-sosyal destek, cinsel sömürü ve istismarın önlenmesi.
- Koruma programları giderek artmakla birlikte, sektör üyeleri ergenlik dönemindeki çocukları hedef alan yardım çalışmalarının artırılmasına gerek olduğunu vurgulamaktadır.
- Yeni kurulan çadır ve konteyner yerleşim yerleri ve hizmet sunumunda uyarlanan yöntemler göz önüne alındığında, sosyal hizmetlere erişime ilişkin resmi yönlendirme mekanizmalarında ve Hizmet Danışmanlığında mevcut bilgiler temel alınarak, deprem sonrası bağlamda tespit ve yönlendirme süreçlerinin sistematik hale getirilmesi gerekmektedir.

Geçici Yerleşim Desteği (GYD)²

İhtiyaçlar:

- En son verilere göre, **yerleşim yerlerinde kalan kişi sayısı 2.374.569'dur**. Bunlar içinden **1.582.850 kişi gayri resmi yerleşim yerlerinde ve 791.719 kişi ise resmi yerleşim yerlerinde yaşamaktadır**. Afetten en ağır hasar gören iller olan Hatay, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Malatya, geçici yerleşim yerlerinde kalan kişilerin %92'sine ev sahipliği yapmaktadır. Hatay, hem resmi yerleşimlerde hem de gayri resmi yerleşimlerde yaşayan kişilerin çoğunluğuna ev sahipliği yapmaktadır. Faaliyet merkezlerindeki irtibat kişileri ve GYD ortaklarının saha ziyaretlerinde geçici yerleşimlerde tekrarlayan ihtiyaçlar tespit edilmiştir. Bu ihtiyaçlar aşağıdaki gibidir:
 - **Sun, Sanitasyon ve Hijyen (WASH):** Cinsiyete göre ayrılan kilitli tuvaletler ve duşlar.
 - **Çadır/barınma koşullarının iyileştirilmesine yönelik devam eden talepler:** Yerleşim yerlerinin aşırı kalabalık olması, barınma yerlerinin ve çadırların yıpranarak eskimesi, yapılan bağışlarda farklı kalitede barınma imkanlarının sağlanması, derme çatma barınakların ve seraların kullanılmasına devam edilmesi, yeni gelenler ve hava koşullarına karşı korunma ihtiyacı gibi çeşitli nedenlerin bir araya gelmesi sonucu bu ihtiyaç duyulmaktadır.
 - **Bilgilendirme:** Konteynerlere geçiş ile ilgili zaman çizelgesi ve konteynerlere transfer edilmek üzere uygun görülen kişilerde aranan nitelikler, evlerin onarılması, belli alanlarda okulların yeniden açılması, hizmetlere nasıl erişileceği ve orta derece hasar gören evlere ilişkin kararlar gibi konularda sıklıkla sorulan sorular, topluluklar ile etkili bir bilgi paylaşımının önemini vurgulamaktadır.
 - **Engelli bireyler** ve diğer savunmasız gruplar için gerekli **yönlendirmelerin** yapılması önemini korumaktadır. Bu kişilerin çoğu her zamanki hizmet sağlayıcılarına erişemediklerini bildirmektedir.
 - **Toplum katılımı.**
 - **Yerleşimlerin güvenliği ve iyileştirmeler:** Özellikle gayri resmi yerleşimler olmak üzere bazı yerleşim yerlerinde yangın söndürücülerinin olmaması, yerleşimin yollara ya da enkaza yakın olması ve sel riski gibi güvenlik açısından endişe verici olan koşullar bulunmaktadır.

2,4M

kişi resmi ve gayri resmi yerleşim yerlerinde yaşıyor

² GYD genel olarak Kamp Koordinasyon ve Kamp Yönetimi olarak bilinir—GYD terminolojisinin Türkiye bağlamına uyarlanması için yetkililer ile görüşülerek terminoloji belirlenmiştir.

Yardım:

- Hızla değişen koşulları göz önünde bulunduran GYD ortakları, yerinden olan kişilerin sayısına ve yerlerine ilişkin haritalama çalışmalarına devam etmektedir. Bu çalışmanın amacı **yönlendirmeleri kolaylaştırılmak** ve sektörlerin ve diğer aktörlerin dikkatini acil ihtiyaçlara çekmektir.
- Yönlendirmeler için kullanılan uyumlaştırılmış araçlar, yerleşim yerlerinin profilinin çıkarılması ve toplum katılımı** çalışmaları sahada uygulanmaya devam etmekle birlikte, ortakların geribildirimleri doğrultusunda değiştirilmektedir.
- Beş GYD ortağı tarafından yürütülen **mobil faaliyetler**, afetten en fazla etkilenen dört ilde 1 milyondan fazla nüfusun olduğu önemli yerleri kapsayacaktır/kapsamaktadır – ancak, başlangıçta bu yerlerin yaklaşık % 40'ına ulaşılmıştır.

Eksiklikler & Kısıtlamalar:

- Bazı ortaklar faaliyetleri artırmak için fonlama sağlanacağına dair teyit beklemektedir.
- GYS ortaklarının sayısı sınırlıdır.
- Yerleşimlerin sağlanlaştırılması, konteynerlere geçiş ve insanların hafif hasar görmüş evlerine beklenmedik şekilde geri dönme niyetleri gibi sahadaki durumun değişken niteliği nedeniyle müdahale çalışmalarını planlamak zorlaşmaktadır. Mobil bir GYD yaklaşımının kullanılması, etkili bir toplum katılımı ve yerel yetkililer ile düzenli iletişim kurulması, ihtiyaçların ve değişikliklerin daha iyi tahmin edilmesine yardımcı olacaktır.

Su, Sanitasyon ve Hijyen (WASH)**Yardım:**

- Toplam **1.142.637 litre içme suyu** sağlandı.
- Sanitasyon için kullanılmak üzere toplam **1.741.740 litre su** sağlandı.
- 317.675 adet hijyen kiti** sağlandı.
- Depremden etkilenen tüm illere **1.230 tuvalet** yardımı yapıldı.
- Adıyaman, Hatay ve Kahramanmaraş illerine **1.378 banyo tesisi** sağlandı
- 28.292 kadın hijyen kiti** sağlandı.
- BM Kalkınma Programı Temsilciliği (UNDP) tarafından **180 çöp konteyneri** sağlandı.
- 113.350 bidon** yardımı yapıldı.
- Adana, Adıyaman, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Mersin, Şanlıurfa, Diyarbakır ve Osmaniye dâhil 11 ilde WASH yardımı yapan kuruluşlar şunlardır: CARE, ACTED, Concern Worldwide, SCI, ASB, Oxfam, Göçmen Dayanışma Derneği, Uluslararası Göç Örgütü, Yardım Konvoyu, IsraAID, Hayata Destek, Uluslararası Çalışma Örgütü, BM Mülteci Örgütü, BM Kadın Birimi, UNICEF, BM Kalkınma Programı Temsilciliği, BM Nüfus Fonu ve IFRC Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu.

2M

kişi ve

349bin

haneye WASH yardımı yapıldı

Eksiklikler:

- Bu sektörde görülen temel eksiklikler, dört faaliyet merkezinde sanitasyon oranlarının kötü olması ve Kahramanmaraş, Adıyaman ve Malatya illerinde aktörlerin eksik olmasıdır.

Kısıtlamalar:

- Tedarik süreci: AFAD'ın standart mobil tuvalet ve duş üniteleri için bir aya varan uzun teslim süresi gerekmektedir.
- Bilgi, Eğitim ve İletişim malzemeleri dâhil hijyenin teşviki ile ilgili tüm görev tanımlarının/stratejilerin Sağlık Bakanlığı tarafından onaylanması gerekmektedir.
- Hükümetin planlarının ve verilerinin görülebilir olmaması nedeniyle hükümetin müdahalelerini tamamlamak zorlaşmaktadır.

Çok Amaçlı Nakdi Yardım ve Sosyal Koruma**İhtiyaçlar:**

- Sektörler ve faaliyet merkezleri, depremden etkilenen bölgelerde yardımların sürdürülebilirliği, maliyet-etkinliği ve piyasaların toparlanması gibi çeşitli etkenleri dikkate alarak, aynı yardımlardan nakit yardımına geçiş yapmanın önemini vurgulamaktadır.

9bin

kişiye nakit ve kupon yardımı yapıldı

- Ortaklar, bilgi, piyasa durumu, mali hizmet sağlayıcılar ve mevcut çözümler ile ilgili ihtiyaçlarını paylaşmaktadır.

Yardım:

- 13 kuruluş, Nisan ayı itibarıyla nakit temelli müdahale kapsamında yürüttükleri/planladıkları faaliyetler hakkında bilgi sundu. **9234 yararlanıcıya 1,7 milyon ABD doları** değerinde nakit ve kupon yardımı yapıldı.
- Türk Kızılayı, Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu (IFRC) -Dünya Gıda Programı (WFP)** tarafından deprem sonrası müdahale çalışmaları kapsamında sağlanacak olan **ortak nakit yardımının** Nisan ayının ilk haftasında başlatılması bekleniyor. Bu girişim, deprem sonrası yürütülen yardım çalışmaları bağlamında bugüne dek yapılan **en büyük insani yardım nakit transfer programıdır**. Programın kapsamı, hedef kitlesi, transfer değeri, süresi ve diğer önemli detaylar ile birlikte uygulamaya konulması sayesinde diğer ortaklar kendi tamamlayıcı Nakit ve Kupon Yardımlarını planlayacaktır. Buna ek olarak, yararlanıcıların farklı kuruluşlar tarafından mükerrer olarak hedef alınmaması için Türk Kızılayı, teknik çalışma grubu üyelerine **Mükerrerlik Matrisi Aracını** sunacaktır.
- Çok Amaçlı Nakit Yardım çalışmaları kapsamında uyumlu bir yaklaşımı teşvik etmek için transfer değerinin acil durum müdahalelerinin uygulanma süreci içinde **tam bir Asgari Harcama Sepetini** kapsamaması önerilmektedir.
- Nakit temelli müdahale teknik çalışma grubu, bilginin yaygınlaştırılması, iki taraflı teknik destek ve kapasite geliştirme olanaklarının sağlanması ile ortaklara sürekli bir teknik destek sunmaktadır.

Eksiklikler & Kısıtlamalar:

- Nakit temelli bazı programların tabi olduğu yasal çerçeve uyarınca kuruluşlar **hükümet kurumları ile ortaklık** kurmak zorundadır. Bu kural, Türkiye bağlamına aşına olmayan ve ilgili icracı bakanlıklar ile henüz çalışma ilişkisi kurmamış olan kuruluşlar için "iş karşılığı nakit" gibi saha projelerinin başlatılması bakımından bir zorluk yaratmaktadır. Özellikle, sahadaki yeni uluslararası ortaklar, **karmaşık bir hukuki ortamda** nakit transferi yöntemlerini uygulamaya çalışmaktadır. Sonuç olarak, bu aktörlerin çoğu kendi nakit transferi süreçlerini kolaylaştırmak için halihazırda bir platforma sahip olan bir ortak arayışındadır.
- İnsani yardım kuruluşlarının, devletin depremden etkilenen nüfus ile ilgili **verilerine erişim düzeyi**, ihtiyaç temelli müdahalelerin planlanması bağlamında bir tartışma konusu olabilir.
- Nakit temelli yardım çalışmalarına katılan yeni ortakların, Nakit ve Kupon Yardımına (CVA) ilişkin ilkelere ve uygulamalara yönelik **rehberlik ve kapasite geliştirmeye** gereksinimi vardır. Bununla birlikte, gerekli olan yasal ve idari destek Nakit Temelli Müdahale Teknik Çalışma Grubunun görevi ve kapasitesinin dışında kalmaktadır.

Nakit Temelli Müdahale Teknik Çalışma Grubunun Nakit ve Kupon Yardımına ilişkin kesişen faaliyetleri:

- Nakit Temelli Müdahale Teknik Çalışma Grubunun eş liderleri, **İş Karşılığı Nakit** ve **Barınma için Nakit** girişimlerine ilişkin görüşmeleri kolaylaştırmak için ilgili sektörler ile işbirliği içinde çalışmaktadır. Bu görüşmelerin amacı, hükümetin devam eden nakit yardımı programları ve uygulama ortaklarının teknik tavsiyeleri ile uyumlu transfer değerlerinin belirlenmesidir.
- Nakit Temelli Müdahale Teknik Çalışma Grubu, yüksek kalitede uygulama sağlanması amacıyla Nakit ve Kupon Yardımı ortaklarının yasal süreçlere dair bilgilendirilmesi ve sektörlerle teknik rehberlik verilmesi için bir platform olarak hareket etmektedir. Çalışma Grubu, ortakları daha iyi bilgilendirmek için, Türkiye'de mevcut mali hizmet sağlayıcılara ilişkin çeşitli seçenekleri sunmuştur.

Erken Toparlanma

İhtiyaçlar:

- Ekonomik toparlanmanın desteklenmesi:** İşgücü kaybının önlenmesi, ekonomik faaliyetlerin teşviki ve tedarik zincirinin canlandırılması için küçük ve orta boy işletmelerin (KOBİ'ler), kooperatiflerin ve organize sanayi bölgelerinin vurgulanması ve desteklenmesi her il için en önemli öncelikler arasındadır. Bu, hedefe yönelik fonlama, aynı yatırımlar ve diğer destek türleri ile gerçekleştirilebilir.
- Hasat toplanması ve yerel ürünlerin satışını desteklemek amacıyla **kırsal alanlarda tedarik zincirlerinin canlandırılması ve gelir yaratılması** için ortak çaba sarf edilmesi gereklidir.
- Artçı depremlerin yol açtığı korku ve kaygının önlenmesi için psiko-sosyal destek sağlanması gereklidir.
- Konut, eğitim ve gelir gibi önemli meseleleri** kısa, orta ve uzun vadede ele alabilmek için, konteyner kentlerin yapılması, eğitimin yeniden başlatılması ve geçim kaynaklarının teşvik edilmesi önemli bir rol oynamaktadır.
- İş Karşılığı Nakit:** İş karşılığı nakit programı için ek personele ihtiyacı olan işverenlerin tespit edilmesi önemlidir.

31

katılımcı kuruluş sayısı

- **Nakit müdahaleler**, yerel ekonomiye zarar vermemek için **kişilerin ihtiyaçlarına ve işleyen piyasalara göre** ayarlanmalıdır.
- **Asgari ücrete yapılan güncellemelerin izlenmesi** ve iş karşılığı nakit programının yararlanıcıları olarak **engelli bireylere ve kadınlara öncelik verilmesi** önemlidir. Buna ek olarak, uygun yöntemlerin kullanılmasını temin etmek için, nakit dağıtımından önce **ortaklara eğitim verilmesi** gerekir.
- **Engelli bireyler ile ilgili verilerin eksik olması**: Depremden etkilenen bölgedeki **engelli bireylerin ihtiyaçları ve koşulları ile ilgili veri açığı** bulunmaktadır.
- **Özel sektör veri platformu**: Özel sektör aktörlerinin koordinasyon ve işbirliği kapasitesini azamiye yükseltmek ve aynı zamanda özel sektörün ihtiyaçlarını karşılamak için tasarlanmış uyumlu bir veri platformuna gerek vardır.
- **Hızlı hareket eden nüfusların ihtiyaçları**: Bu grupların değişen ihtiyaçlarını karşılamak için koordinasyon ve kaynaklar ile ilgili konuların ele alınması önemlidir.

Yardım:

- **Faaliyet merkezi düzeyinde yapılan Erken Toparlanma konulu toplantılar**: Hatay'da 6 Nisan Perşembe günü saat 11'de erken toparlanma konusunda toplantı düzenlenecektir (hibrit format).
- **Erken Toparlanma Sektörü Danışmanı** göreve atanmıştır ve erken toparlanma stratejisi ve geçiş süresi ile ilgili çalışmak üzere bu hafta itibarıyla Türkiye'de olacaktır.
- **Uluslararası Göç Örgütü (IOM)**, nadir koza türleriyle çalışan **Eko-Doku adlı kadın kooperatifinin acil ihtiyaçlarına** destek verecektir.
- **Yerel çiftçiler**: Hatay'da yerel çiftçilerin desteklenmesi için erken toparlanma sektörü ile iletişime geçen Has Turizm ile işbirliği yapma potansiyeli bulunmaktadır.
- **İş Karşılığı Nakit**: Türk Kızılayı, nakit müdahalesi çalışmalarında mükerrer yararlanıcı olmasını önlemek için gerekli matris ve araçlara sahiptir. IOM, **İş Karşılığı Nakit (Geçici İşçiler)** program kapsamında, afetten etkilenen nüfuslara **mali destek sağlamak** ve yerel ekonomiyi teşvik etmek için üzere bir yöntem geliştirdi.
- **Enkaz Yönetimi**: Dünya Sağlık Örgütü ile birlikte enkaz yönetimi ve asbest ile ilgili kamusal mesajlar hazırlandı. İlgili makamlar tarafından onaylanan bu mesajlar, [Relief-web sitesinde Erken Toparlanma sektörü sayfasında](#) Türkçe ve Arapça dillerinde yer almaktadır. Mesajlar, BM Mülteci Örgütünün topluma erişim araçları kullanılarak yaygınlaştırılacaktır.
- **Engelli Bireyler: Engelli Bireylerin Kapsanması Görev Ekibi**, engelli bireylere yönelik uzmanlaşmış hizmetlerin ve hizmet sağlayıcıların haritasını çıkarmaktadır. Relief International, Independent Doctors Association (IDA) ve SAMS kuruluşları, engelli bireyler ve aileleri için uzmanlaşmış ve uzmanlaşmamış hizmetler sunmaktadır. IOM Acil Durum Nakit Yönetimi Ekibi, akredite edilen sağlık raporları ile engelli bireylere uzmanlaşmış hizmetler vermektedir. Buna ek olarak, **UNV- BM Gönüllüleri Programı**, engelli bireylere yönelik bir ihtiyaç değerlendirmesi kontrol listesi hazırlamıştır.
- **Bölgesel Erken Toparlanma ve Kalkınma Merkezi**: Bölgesel Toparlanma ve Kalkınma Merkezlerinin kurulması için Gaziantep Ticaret Odası ile protokol imzalandı ve Adana Ticaret Odası ile de gelecek hafta bir protokol imzalanacaktır. Bu merkezler, depremden etkilenen bölgede mali desteğe ihtiyaç duyan KOBİ'lere ve kooperatiflere mentörlük ve teknik destek sağlayacak, mevcut fonları aktaracak ve sosyo-ekonomik kalkınma alanındaki zorlukları ele alacaktır. Merkezler, uyumlu iş sektörü verilerine yönelik ihtiyacı karşılamak için, bölgesel ve ulusal özel sektör temsilcilerinin ihtiyaçlarını ve potansiyellerini izleyen bir bilgi merkezi olarak hareket edecektir. Amaç, bölgesel ve ulusal özel sektör temsilcilerinin erken toparlanma girişimlerine entegre edilmesidir.
- **Innovation4Development (I4D)** çağrı merkezi aracılığıyla deprem bölgesindeki yerel üreticilerin mevcut stokları ile ilgili bilgi toplamaya devam etmektedir. I4D, çoğu kooperatif olan 50 yerel üreticinin envanterini göstermek için İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığının tedarik departmanı ile temasa geçti. Bu hafta, yerel üreticiler ve özel sektör, kamu sektörü ve sivil sektöre ait tedarik departmanları arasında **işletmeden-işletmeye eşleştirme yapılmasını kolaylaştıracak olan dijital bir platform** hayata geçirilecektir.
- **Dünya Gıda Programı (WFP)**, **ASAM** ile işbirliği içinde depremden etkilenen bölgede yeni bir iş karşılığı nakit girişimi başlattı. Bu müdahalenin genel amacı, **afetten etkilenen illerdeki geçim kaynaklarını destekleyerek** depremedelerin dayanıklılığını güçlendirmektir. Müdahalenin temel yöntemi, **işverenleri destekleyerek yararlanıcılara hemen bir gelir kaynağı** sağlayacak olan iş karşılığı nakit programıdır. ASAM, mülteciler için çalışma izni alacaktır.
- **İnsanların değişen ihtiyaçlarını ele almak için bir Whatsapp sistemi**: Needs Map, son altı haftadan beri faaliyette olan bir Whatsapp sohbet robotu geliştirdi. Bu sistem, doğru verilerin toplanmasına, kaynakların tahsis edilmesine ve yardımların yerine ulaştırılmasına olanak tanıdı.

Eksiklikler & Kısıtlamalar:

- **Erken Toparlanma** sektörü için mevcut **fonlama** hala çok sınırlıdır. Enkaz yönetimi için daha çok fon sağlanmasına rağmen sosyoekonomik toparlanma için kaynaklar sınırlıdır.

- **İş karşılığı nakit programlarında**, deprem nedeniyle belgelerin kaybedilmesi, kadınların programlara dâhil edilmesi ve engelli bireylerin katılımının sağlanması gibi zorluklar ile karşılaşmaktadır.
- **Nakit desteğine doğru kademeli olarak geçiş yapılması önemlidir.** Bazı bölgelerde gözlemlendiği üzere, bir yandan bazı kişiler aynı yardımları pazar yerlerinde satarken, diğer yandan dükkan sahipleri çok miktarda aynı yardım yapıldığı için baklagiller, kuru gıda ve hijyen ürünlerini satamamaktadır.
- Makinelerin ve fabrikaların hasar görmesi, işçi açığı ve ham maddelere yetersiz erişim olması nedeniyle ekonomik faaliyetlere tam kapasite yeniden başlanması sürecinde **altyapıda görülen kısıtlamalar.**
- Hayvancılık ve tarım sektörlerine özel bir önem verilerek, **kırsal ekonomiye** daha fazla özen gösterilmesi ve **destek** sağlanması gerekmektedir.
- KOBİ'ler ve çiftçiler başta olmak üzere **işletmeler için nakit yardımı** sağlanması bu işletmelerin ayakta kalabilmesi ve nitelikli işgücünü elinde tutabilmesi için esastır.

Lojistik ve Acil Durumda Telekomünikasyon

Acil Durumda Telekomünikasyon

Yardım:

- Depremden etkilenen bölgelerdeki yardım çalışmalarını desteklemek üzere, Türkiye'deki Acil Durumda Telekomünikasyon Sektörüne (ATS) ilişkin yardım çalışmaları Dünya Gıda Programı (WFP) ve T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından birlikte yürütülmektedir.
- Depremden etkilenen bölgede bulunan iki geçici yerleşim yerinde 20 şarj istasyonu kuruldu-**Hatay'daki** Sadaka yerleşim yerinde ve **Malatya'daki** Malat yerleşim yerinde 10'ar tane şarj istasyonu faal durumdadır. Afetten etkilenen kişiler iletişim araçlarını **ücretsiz olarak şarj etmek** için bu hizmetten yararlanabilir.
- Devlet yetkilileri, Hatay, Malatya ve Adıyaman illerinde bulunan geçici yerleşim yerlerinde yaşayan kişilere destek olunması için ATS'den 60 şarj istasyonu daha kurmasını talep etti. Talep ile ilgili fizibilite çalışması yapılarak, ihtiyaçlar ve şartlar yerine getirildi ve ATS **60 güneş enerjisiyle çalışan ünite** için satın alım sürecini başlattı.
- ATS, Hatay ve Kahramanmaraş illerinde Birleşmiş Milletler Afet Değerlendirme ve Koordinasyon (UNDAC) ekibinin bulunduğu iki koordinasyon alanında kurulan **bağlanırlık sistemine daha iyi erişim sağlanması** için gerektiğinde yardım ve bakım desteği sağlamaktadır.
- ATS, depremden etkilenen bölgelerde **güvenlik iletişim hizmetlerini güçlendirmek** için ortaklar ile çalışmaktadır. Mobil şebekelerin tahrip olması halinde, sahada çalışan BM personelinin güvenliği ve emniyetini desteklemek üzere yedek telsiz iletişimi de mevcuttur. 28 Martta ATS, bölgede bulunan Birleşmiş Milletler Güvenlik Yönetimi Sistemi (UNSMS) personelinin acil durum güvenlik iletişim ihtiyaçlarını kolaylaştıracak olan UHF telsiz tekrarlayıcısını yeniden çalıştırmak için UNDSS ile koordinasyon sağladı.
- ATS, sahada **güvenlik iletişim cihazlarının kullanılması için BM kuruluşlarının kapasitesini** geliştirmektedir. Şimdiye dek, 34 BM personeli UHF el telsizi kullanımına dair eğitim aldı ve Gaziantep'teki Güvenlik Operasyon Merkezi (SOC) sisteminin yönetimi konusunda dört operatöre eğitim verildi.

20

şarj istasyonu Hatay ve Malatya'daki geçici yerleşim yerlerinde faaliyete geçti

Kısıtlamalar:

- Türkiye'de afetten etkilenen bölgeler arasındaki büyük coğrafi uzaklık nedeniyle saha misyonlarının faaliyetleri ve zamanlaması etkilenmektedir.

Lojistik

- **Hatay'da bulunan depo** 24 Mart 2023 tarihinden itibaren faaliyettedir ve mayıs ayı ortasına kadar açık kalacaktır. Deponun mevcut doluluk oranı %65'tir.
- **Malatya'daki ortak depolama hizmetleri** (1.800 m²) 4 Nisan 2023'te başlatıldı ve mayıs ayı ortasına kadar faaliyet göstermeye devam edecektir.

FONLAMA

16 Şubat 2023 tarihinde BM, depremlerden etkilenen 5,2 milyon kişiye yardım etmek için 1 milyar ABD doları tutarında **Acil Yardım Çağrısında** bulundu. 6 Nisan itibarıyla çağrının sadece % 28.2'sine karşılık gelen 283,7 milyon \$ tutarında fonlama sağlandı.

1,01B\$
GEREKLI OLAN

283,7M\$
FON SAĞLANAN

722,9M\$
KARŞILANMAYAN

SEKTÖR	(ABD\$)	GEREKLI OLAN	FON SAĞLANAN	KARŞILANMAYAN
Eğitim	41,0M\$	%15	6,2M\$	34,9M\$
Acil Barınma / Gıda Dışı Malzemeler	246,6M\$	%42	104,7M\$	141,9M\$
Gıda Güvencesi ve Geçim kaynakları	107,1M\$	%49	52,5M\$	54,6M\$
Sağlık ve Beslenme	118,1M\$	%14	16,2M\$	101,8M\$
Koruma	104,8M\$	%15	15,7M\$	89,1M\$
Geçici Yerleşim Desteği	7,0M\$	%3	0,2M\$	6,8M\$
Su, Sanitasyon ve Hijyen (WASH)	84,9M\$	%22	19,0M\$	65,9M\$
Çok Amaçlı Nakdi Yardım ve Sosyal Koruma	143,6M\$	%9	13,1M\$	130,6M\$
Erken Toparlanma ve Enkaz Kaldırma	148,5M\$	%6	8,3M\$	140,2M\$
Lojistik ve Acil Durumda Telekomünikasyon	3,0M\$	%55	1,7M\$	1,3M\$
Koordinasyon	2,0M\$	%50	1,0M\$	1,0M\$
Belirtilmemiş	-	-	45,2M\$	-

■ Fon sağlanan ■ Karşılanmayan

Veri kaynakları: <https://fts.unocha.org/appeals/1150/summary>

Daha fazla bilgi için lütfen temasa geçiniz:

Gizem Yarbil Gurol, Kamuyu Bilgilendirme Yöneticisi, gizem.yarbil@un.org, Cep telefonu: +31 6 34 38 22 74, WhatsApp 31 6 15 22 24 81

Daha fazla bilgi için lütfen bakınız: <https://response.reliefweb.int/turkiye>